Ред.број: 3

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Развојни одредници и тимски практики			
2.	Код	Д-РИ103-3/24			
3.	Студиска програма	Специјална едукација и рехабилитација – рана интервенција			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за специјална едукација и рехабилитација			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	Година	прва	семестар	1
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	8			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. Д-р Наташа Чичевска Јованова Проф. Д-р Оливера Рашиќ-Цаневска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Разбирањето и следењето на развојните одредници (пресвртници) играат важна улога во промовирањето на здравиот раст и развој и развивањето на максималниот потенцијал на секое дете. Препознавајќи ја важноста на развојните одредници (пресвртниците) во когнитивниот, физичкиот, социјално-емоционалниот и јазичниот развој, можеме да ги обезбедиме потребната поддршка и интервенциите во вистинско време. Во таа насока, основна цел е студентите на последипломски студии да ги надополнат своите знаења и подетално да се запознаат со развојните законитости кај децата, типичен и атипичен раст и развој, современите трендови, најновите согледувања, истражувања и практики на тимски пристапи во рана стимулација и интервенција на деца родени со фактор на ризик и со попреченост.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Поими и терминологија што се применува во полето на детскиот раст и развој. Дефинирање на поимот рана интервенција. Што се развојни одредници (пресвртници). Развојните пресвртници како клучни маркери за следење на растот и развојот на детето во различни области (домени). Раст – фактори кои влијаат на растот. Карактеристики на телесниот раст и развој. Фактори кои влијаат на развојот. Законитости на развојот. Развојна криза. Проценка на гестациската старост на новороденчето (физиолошки и клинички особини на новороденчето, надворешни карактеристики на новороденчето за проценка на гестациската старост, достигнат степен на развој на мускулниот тонус кај новороденчето и рефлексите кај новороденчето за проценка на гестациската старост). Водич за следење на созревање, раст и развој кај деца од раѓање до 6 години. Области во развојот на детето: когнитивен развој, физички и моторен развој, социјален, емоционален и јазичен развој. Индикатори за нарушување во растот и развојот. Скали за проценка на детскиот развој.			

		Модели и тимови за рана интервенција. Членови на стручен тим за рана интервенција и нивни работни задачи. Искуства од светот, западноевропските земји и регионот. Поддршка на развојот на децата: рана идентификација и рана интервенција; создавање на стимулативна средина; негување на здрави односи и соработка и комуникација со семејствата на децата.		
13	Заемна поврзаност на предметите	Постои тематска корелација помеѓу предметите во програмата		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања со активно учество на студентите (образложување, демонстрација, дискусија, примери, решавање на проблеми, работилници). Семинарски вежби (самостојно учење, дискусии, презентации, набљудување, тимска работа, студии на случај, критичко читање и пишување, играње на улоги, портфолио, евалуација, самоевалуација). Индивидуални и групни консултации.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	240 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	49
		17.2.	Самостојни задачи: часови	49
		17.3.	Домашно учење - задачи	112
18	Услови за потпис	редовна посета на настава		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	70	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	30	
	19.3.	Завршен испит: бодови	100	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 х до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 х до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација и самоевалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Наташа Чичевска Јованова Оливера Рашиќ-Цаневска	Рана интервенција на деца родени со фактор на ризик	Филозофски факултет	2023
		2.	Stephen von Tetzchner	Typical and Atypical Child and Adolescent Development 2: Genes, Fetal Development and Early Neurological Development ISBN: 9781138823396,	Topics from Child and Adolescent Psychology Series	2022
		3.	Stephen von Tetzchner	Typical and Atypical Child Development 3: Perceptual and Motor Development ISBN: 1032267712	Topics from Child and Adolescent Psychology Series	2022